

BV Rendement

Dit artikel wordt u aangeboden door BV Rendement

BV Rendement is dé informatiebron voor directeuren-groootaandeelhouders (dga's) en ondernemers in het mkb. Wat is er veranderd in de relevante wet- en regelgeving, en hoe kunt u deze informatie direct in uw organisatie en dagelijkse werk toepassen? U weet het dankzij nieuws en praktische artikelen over onder meer bedrijfshuisvesting, belastingzaken, onderhandelingen en merkrecht.

De onafhankelijke en ervaren redactie van BV Rendement zit bovenop het nieuws en vertelt u als eerste wat de ontwikkelingen zijn. Altijd in heldere taal en met een praktische insteek, zodat u de informatie direct kunt vertalen naar uw eigen werksituatie. BV Rendement is daarnaast multimediaal. De voor uw vakgebied relevante informatie verschijnt:

- dagelijks op het digitale platform Rendement Online, waar u onder meer het laatste nieuws, checklists, rekentools, maatwerkbrieven en verdiepingsartikelen tot uw beschikking heeft;
- wekelijks gebundeld in een e-mailnieuwsbrief;
- maandelijks in het vakblad BV Rendement, boordevol nieuws en achtergrondartikelen, digitaal en op de mat;
- tweemaandelijks in een handzaam themadossier: een pocketboekje dat iedere editie een complex onderwerp uitdiept.

Kijk voor meer informatie of een proefabonnement op www.rendement.nl/bvblad

HOE GAAN RECHTERS IN ZAKELIJKE GESCHILLEN OM MET DIGITAAL BEWIJS?

Handtekening

Een emoji van een opgestoken duim is net zo geldig als een handtekening, zo oordeelde een rechter onlangs. Ze hebben misschien niet het imago, maar rechters gaan goed met hun tijd mee. Rechters weten heus wel dat in het zakelijk verkeer het tekenen van een papieren contract inmiddels de uitzondering is. En dus is digitaal bewijs net zo sterk als papier. Toch?

Hoe zat het met die emoji? Een Canadese boer en een leverancier van vlas hadden al vaker zaken gedaan. De leverancier zond de boer een foto van een contract voor een nieuwe levering. De boer antwoordde met het duimpje, maar kwam daarna zijn verplichtingen niet na. Bij de rechter beweerde de boer dat hij met het duimpje alleen duidelijk wilde maken dat hij de foto goed ontvangen had. Maar de rechter oordeelde dat een duimpje in deze context betekent dat de verzender akkoord is. En dus had de boer aan zijn verplichtingen moeten voldoen.

Handjeklap

Deze uitspraak ging de hele wereld over, maar is eigenlijk helemaal niet zo opzienbarend. De Nederlandse rechter zou waarschijnlijk precies hetzelfde oordelen. Mensen sluiten contracten via e-mail en WhatsApp en daar is niets mis mee. De wet biedt daarvoor ook alle ruimte. Dat was ook al zo vóór het internet. Op de veemarkt werden geen papieren getekend, maar werden deals uitonderhandeld met handjeklap. Werden partijen het eens over de prijs, dan gaven ze elkaar een hand. In die context leverde dat een bindende verplichting op. Als voor beide partijen maar duidelijk is wat er bedoeld wordt, is het prima mogelijk om een contract te sluiten dat uitslui-

tend bestaat uit emoji's die heen en weer gestuurd worden. Er is maar één uitzondering op deze vrijheid: de koop van een woning. Dat moet, als de koper een particulier is, gebeuren met een ondertekend stuk papier.

Begrijpen

Alle andere transacties kunnen net zo goed digitaal worden uitgevoerd. Ook de verkoop van uw hele onderneming. Of er wel of niet een handtekening staat, is geen wettelijke eis voor het ontstaan van een contract. Een contract ontstaat volgens de wet simpelweg doordat de een iets aanbiedt en de ander dat accepteert, op welke manier dan ook. De enige voor-

waarde is dat partijen elkaar begrijpen. De (Europese) rechter heeft wat dat betreft geen hoge pet op van de doorsnee consument. Tot vorig jaar gebruikten veel webshops bij het bestellen een laatste knop met een tekst als 'bestelling afronden'. Als de consument daarop klikte, was de transactie voltooid. Na een uitspraak van het Europese Hof van Justitie mag dat niet meer. Het moet de consument expliciet duidelijk zijn dat hij door te klikken ook zal moeten betalen. Daarom staat er nu in dit soort vakjes 'bestellen én betalen'.

Bewijs

Alles mag, maar het heeft wel degelijk een bepaalde meerwaarde als er een handtekening staat onder een stuk. Dat levert namelijk sterk bewijs op. Zo sterk zelfs, dat de rechter die ondertekende stukken gepresenteerd krijgt, verplicht is om aan te nemen dat de afspraken in die stukken echt gemaakt zijn. Als u aan de rechter alleen maar een stapeltje e-mails met afspraken laat zien, zal hij zelf afwegen of u erin geslaagd bent om die af-

Rechters worden zelf nog vrijwillig bedolven onder papier

Rechters accepteren dat de rest van de wereld digitaal communiceert, maar zelf zijn ze daar nog niet aan toe. Processtukken worden in principe ingediend op papier. U kunt bijlagen meesturen, maar de rechtbank wordt nerveus als u een USB-stick meesturt. Het mag wel, bijvoorbeeld als op die stick een geluidsopname te horen is of een video te zien is, maar dan is het nog steeds de bedoeling dat uw advocaat uitschrijft wat er te zien of

te horen is. Rechters houden nu eenmaal van papier. Ook als het dossier digitaal is, moet het er zo veel mogelijk uitzien alsof het van papier is. Het opnemen van links naar websites in een processtuk is af te raden (tenzij het een verwijzing is naar rechtspraak). De inhoud van de site kan namelijk veranderen of verdwijnen, zeker tegen de tijd dat het hoger beroep wordt uitgeprocedeerd. Zelfs relevante websites worden daarom uitgeprint.

spraken te bewijzen. Dat zal in de meeste gevallen overigens niet zo'n issue zijn. Het verschil in bewijskracht is vooral juridische theorie. Als de mails duidelijke afspraken bevatten, is de rechter weliswaar niet verplicht om dat bewijs aan te nemen, maar zal hij dat evengoed wel doen. En als een stuk dat wel is ondertekend aantoonbaar achterhaald is door nieuwe afspraken, of een valse handtekening bevat, wordt daarmee natuurlijk geen bewijs geleverd.

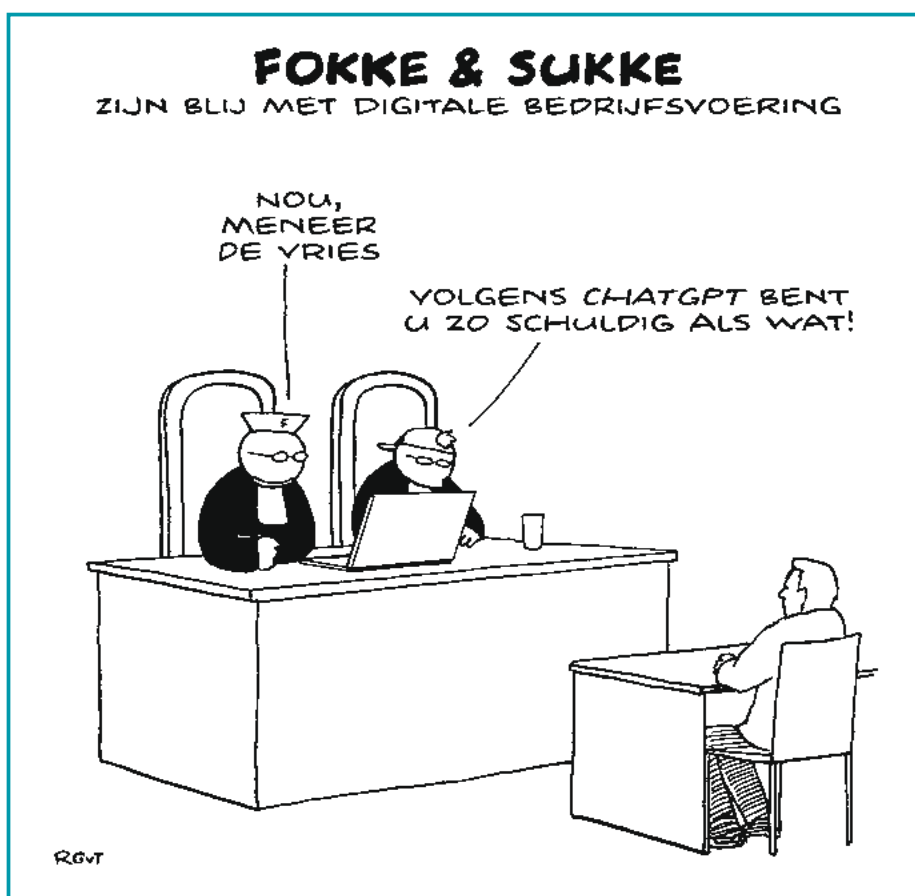
Plaatje

Ook digitale stukken kunnen de extra bewijskracht krijgen van een ondertekend document. Daarvoor kent de wet de elektronische handtekening. Die is er in drie varianten. De eerste is de gewone elektronische handtekening. Dat is bijvoorbeeld een scan van uw handtekening die u als plaatje onderaan uw brieven en e-mails plakt. Het ziet er leuk uit, maar heeft juridisch geen enkele waarde.

De 'geavanceerde' elektronische handtekening is al wat serieuzer. Die is met een unieke code gekoppeld aan een persoon. Als voldaan is aan alle technische eisen, wordt deze handtekening gelijkgesteld aan een echte handtekening. Probleem is alleen dat er achteraf nog weleens discussie ontstaat over de vraag of écht voldaan is aan de laatste stand van de techniek. Zo niet, dan, is het een handtekening zonder betekenis. Als uw hele bewijsvoering is opgehangen aan dit ene 'ondertekende' document, had u waarschijnlijk meer gehad aan een aantal e-mails over en weer om de rechter te overtuigen.

Bewaard

De gekwalificeerde handtekening is de variant die voldoet aan de hoogste beveiligingseisen. Deze wordt altijd gelijkgesteld aan een 'natte' handtekening met een pen op papier. Het lastige is dat u hiervoor een persoonsgebonden digitaal certificaat nodig heeft. Als u nu even snel een digitaal contract wilt sluiten, is dat dus geen optie. Het is ook niet nodig. Het juridische effect van een echte (geschreven of elektronische) handtekening is na-

melijk beperkt. Veel belangrijker is het dat u ervoor zorgt dat de afspraken overzichtelijk bewaard blijven. Digitaal zaken doen gaat lekker snel en makkelijk, maar het nadeel is dat na verloop van tijd lastig te achterhalen is wat er precies is afgesproken. WhatsApp-gesprekken kunnen eenzijdig verwijderd worden. En mails staan na een paar jaar op een oude server die niet meer toegankelijk is.

Een praktische manier om digitaal contracten te sluiten is door het definitieve contract (of alleen de laatste pagina) uit te printen, dit te ondertekenen en in te scannen. Deze scans wisselt u uit met uw zakenpartner, en u bergt ze op in een digitaal mapje met contracten. Als u ook de e-mails bewaart die hierover heen en weer gestuurd zijn, heeft u ijzersterk bewijs als er ooit discussie ontstaat. Alle digitalisering ten spijt, zijn gerechtelijke procedures nog een papieren wereld (zie het kader op de linkerpagina). Maar dit betekent niet dat bijvoorbeeld extra beveiliging van een pdf nutteloos is. Hoewel de rechter afgaat op het geprinte do-

cument, kan de rechtbank natuurlijk wel een deskundige inschakelen om onderzoek te doen naar eventuele manipulatie van de pdf.

Ontvangstbevestiging

Uitgeprinte e-mails worden ook heel veel gebruikt om aan de rechtbank duidelijk te maken hoe een bepaald conflict ontstaan is, wie wanneer op welke manier geklaagd heeft, of de algemene voorwaarden zijn toegezonden et cetera. Bij zo'n verzameling printjes zit geen bewijs waaruit blijkt dat de e-mails echt gelezen of zelfs maar ontvangen zijn, maar dat zorgt in de praktijk vrijwel nooit voor discussie. De beste lees- en ontvangstbevestiging van bijvoorbeeld een aansprakelijkheidsstelling is nog altijd de verantwoordigde reactie van de tegenpartij daarop.

Bert van Mieghem, advocaat ondernemingsrecht bij Wybenga Advocaten, e-mail: vanmieghem@wybenga-advocaten.nl